

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

ABONAMENTUL

pentru Anstro-Ungaria:

pe un an ..... 20 cor.

pe șase luni ..... 10 cor.

pe trei luni ..... 5 cor.

pe o lună ..... 2 cor.

Pentru România și străinătate pe un an ..... 60 franci.

Remitențele nu se încapozază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

INSERȚIUNILE:

de un și garsonaj: până după 10
ore; a doua oară în afară; a treia
oară în afară de fiecare publicare.Pentru abonamentele, cât și inserțiile
trebuie să se plătească în Arad.

Vă rugăm pentru oraș și comitate

scrieți adresa unde să se primească

Un interviu cu Kossuth.

Ziarul «*Advirul*» din București, a avut bunul gând să trimită pe unul din cei mai pricepuți redactori ai săi la Budapesta, ca să ceară părerea fruntașilor politici asupra situației.

Pentru cele publicate până acum, păreriile lui Kossuth sunt fără îndoială cele mai importante, fiind categorice.

În multe din cele vorbite, la întrevădere cu reprezentantul gazetei române, Kossuth nu se ridică mai pe sus de judecata ori căruia redactoras dela «*Egyetértés*», susținând cu îndrăzneală aceleși imposibilități și făcând asupra viitorului aceleși combinații monstruoase. Se vede din toate, tactica veche de a face străinătatea să creadă că între Maghiari și naționalități nu există conflicte; că legile sunt de o potrivă pentru toți și că numai Viena și cei câți-va agitatori sunt de vină că nu e pace între unii și alții.

Dar iată însăși părerea lui Kossuth:

«Kossuth crede scrie «*Adevărul*» din 19 Iunie v. 1905 — că o chestie a naționalităților n'ar trebui să existe, dacă n'ar fi de interesat ca s'o agite. Maghiarii stăpânesc această țară de peste o mie de ani și dacă ei n'ar fi fost în totdeauna însufleții de respect pentru naționalitatea altora, naționalitățile astăzi n'ar mai exista».

Trecând la chestia Românilor, Kossuth zise:

«Tot ce se scrie în această privință e minciună curată. Românii au la noi toate drepturile, pe care le au și Maghiarii. Drepturi speciale firește că nu le vom acorda nici odată. Dar ori-ce drepturi cerem pentru noi, le cerem și pentru dânșii».

Aici e original de tot dl Kossuth, ba are chiar deplină dreptate. Căci ce ne-ar strica nouă, dacă ar cere limba maghiară în școala numai pentru dânșii și limba maghiară în armată iarăș numai pentru ei. Dar pricina e, că ei o cer și pentru noi, ba mai mult pentru noi decât pentru dânșii. Un fel de dragoste cu sila, pe care va fi înțeles-o și redactorul bucureștean, ori-cât de naiv l-ar fi ținut șeful coaliției.

«Noi respectăm și vom respecta limba și datinile românești — adaugă cu multă marinimie Kossuth. Le cerem însă că pe lângă românește să învețe și unșurește. Asta chiar în interesul lor. Românii vor să ocupe demnități mari, — apoi cum să le ocupe, dacă nu vor cunoaște limba maghiară, limba oficială a țării.»

Așa este și cine ar îndrăzni să-l contrazică! Dar uită un lucru, fiul marelui Kossuth, că aici nu e vorba de cei-ce vor să facă cariere administrative. Cei-ce cer să se ridice în demnitățile statului, până și funcționarii cei mai mici, știu destulă carte unșurească. Noi vorbim însă de popor, de acela care n'are nevoie de nici o limbă maghiară ofi-

cială, căci are să trăiască și să moară în în limba lui. De ce o fi tacut dl Kossuth asupra acestui punct? de ce n'a mărturisit adevărul complet asupra tendinței de a maghiariza pe țaranul român cu cele două mari mijloace: școala și armata?

Dar iată mai departe, vecinica poveste: «Ceci-ce nu vom tolera nici odată este constituirea Românilor ca națiune aparte: noi nu recunoaștem de cât o națiune pe cea ungară. Nu putem tolera desmembrarea Ungariei».

Asta înseamnă, că nici dl Kossuth nu se deosebește de Bánffy și că toți actuații corifei sunt în contra organizării noastre în partid național. Solisma cu «națiune ungară» și cu escluderea grupărei în «naționalități: nemaghiare» este absurdă, căci nici odată existența naționalităților nu poate fi tăgăduită.

Despre legea electorală, Kossuth zice, că nu este nedreaptă Românilor și că dacă până acum n'au ales Români, vinovați sunt numai ei, cari și-au dat sufragiile candidaților partidului dela putere. Pentru viitor el pune în vedere o reformă largă a dreptului electoral.

O singură plângere a Românilor o găsește Kossuth dreaptă: faptul, că sunt *analfabeți*, că populația este foarte înăpoiată.

E un adevăr discutabil acesta, dar chiar de-ar fi astfel, populația română nu poate fi acuzată, că n'a făcut uriașe efortări și că a reușit din propriile sale mijloace, să facă enorme progrese, în contra tuturor loviturilor ce i-s'a dat de către stat. Noi n'avem ce ne plânge în aceasta privință, că am fi mai analfabeți ca membrii altor naționalități.

«Locul Românilor din Ungaria — încheie Kossuth — este alături de noi, democrații maghiari. Ce e drept și omenesc li-se va acorda desigur, repet că nu drepturi excepționale, dar esact aceleași drepturi pe cari le vom obține noi. De altfel dacă vor să repete experiența dela 1848, n'au decât s'o facă.»

Asta miroasă a amenințare.

Ei bine, nu, locul nostru n'are să ni-l desemneze d-nul Kossuth, căci ni-l vom alege noi după chibzuiala noastră. În nici un cas nu poate fi alătura de cei-ce cu atâta seninătate cere pentru noi «aceleași măsuri» ca pentru partidul seu, «aceleași drepturi» de limbă — maghiară, ca pentru locuitorul Kécskémétului.

Schimonosirea numelor în listele electorale. *Kristóffy* licitează. De ce nu ar trece și el de mare șovinist? E lucru așa ușor să arăți, că ești. El adevărat a dispus, ca numele alegătorilor să fi induse unșurește, cu ortografia limbii maghiare, când e vorba de compunerea, respective rectificarea listelor electorale. — El vrea să fie și conșiv; permite deci, că aceste nume străine pot figura, dar numai în paranteză.

Va să zică cum?

Pocinogol l-a făcut «*Budapesti Hirlap*» acum i-au luat isonul «*Magyar Szó*» și «*Magyarország*».

E cântecul vechiu, ce-l cunoaștem atât de bine, care produce spasmi de năcaz în opinia publică maghiară, ear' noi obicinuiți cu el n'avem ce face, decât rîzând să ne mirăm, cum tot serioase, tot, cari zic, că apără constituționalismul, nu țin cont de cea mai elementară prescriere a dreptului natural, drept înscris și în legea țării.

Ediția nouă a cântecului spune, că nu-i permis să ajungă pământ unșureș în mâni străine. Și străinul acela suntem și noi, naționalitățile. Ori-ce bucată de pământ, ce o are un nemaghiar e, vezi Doamne, un pericol pentru țară, pericol mai abitir, decât pericolul galben pentru Europa, ori piețele ei. Firește așa au spus-o și-o mai spun și acum aceasta numitele foi.

Și noi, naivii, ne punem întrebarea: așa cugetă oare și opinia publică maghiară? *Ne-ar plăcea, să nu o putem crede.*

Am mai avea și o miștică observație:

Nu de mult a apărut o broșură, care arată sumerice, ce estinse moșii sunt în Ungaria proprietate jidovească. Marile și imbelșugatele țarine de pe pusta Ungariei rînd pe rînd ajung în mâni jidovești, după-cum acaparează ei printr'alte locuri moșii mai mari, ori mai mici. Ziarul «*Alkotmány*» a și ridicat cuvântul contra pericolului roșu, precum și agrara «*Hazánk*».

Avut-au foile «*B. H.*» și «*M. Szó*» și compania vre-un cuvânt de protest? Ori noi n'avem nici atâta drept, cât are poporul speculanților. Înainte de acestia cel puțin eram și noi aici la noi, acasă.

*

Va să zică cum? Totuși îndrăzni-va Emil Stodola să candideze alături de anticonstituționalul ministru, *Lányi Bertalan* n cercul *Liptó-szent-miklós*? Mare cutezanță bre! Și tot nu-i așa mare, când știm, că Maghiarii sunt foarte constituționali.

Dar nația s'a schimbat la față. Tot e făcător de minui Emil Stodola asta, că întreagă nația a știut-o transforma mai tare, de cum s'au schimbat figurile din *Metamorphosele* lui Ovid.

Lozinca a dat-o Apponyi, că mai bine să voteze «maghiarul» cu candidatul liberal, decât cu naționalistul. Ce-s adevărate naționalități? Niște turme necuvântătoare, care la un *bîrr!* liberal, ori independist, de lucrează, e tot una.

Turma s'a deșteptat însă: berbecelul cu clopot nu mai merge după vânt, fiind-că a văzut, că vânturile aduc furtuni și primejdii.

Și adevărat, de ce ar și vota Slovacul cu candidatul maghiar anticonstituțional. Dacă maghiarul părăsește stindardul drept al constituționalismului, ei Slovacul, vrea să se facă

straja lui. Șovinistii zic, că unde-i constituționalism, acolo e dreptatea, ear dreptatea va învinge. Vor învinge deci Slovaci, apărătorii dreptății: Traiască deci Stodola!

Învinge Stodola, învinge constituționalismul. Dar atunci cum rămâne cu dorul, cu dragostea de dreptate a șovinistilor? Slovaciul vrea să voteze cu Stodola și dreptul i-l dă constituțiunea. Șovinistul zice: nu! Slovaciul «patriot» va vota cu anticonstituționalul *Lányi*. Unde-i resonul? Ori Slovaciul trebuie să interpreteze altcum legile? De când? Căci doar avem alegeri *curate, libere*, unde fiecare își poate spune dorința inimii sale. Slovaciul încă are drept de vot; de ce n'ar vota deci cu Stodola?

Va se zică cum? Vreat să fii constituțional: votezi deci cu Stodola; nu esti însă atunci «patriot».

Va se zică cum? Constituționalism și patriotism se esclud la archiconstituționalii șovinisti?

Mare păcat, că mai sunt și toți astia prin Liptószentmiklós, căci altcum Kossuth ar scrie numai un articol în *Magyarország* și ar pune tot cercul în picioare, ca o nouă epistolă a Maicii Domnului.

*

La noi s'a spus cuvântul de ordine, ca lupta și pasivitatea să fie ruptă în comitate. Cel ce ne-au ascultat, au și esperiat binele cel mare, izvorit din o așa luptă, la ultimile alegeri de deputați.

Babó Mihály în sesiunea ultimă a congregației budapestane a propus însă altfel; că ne convine, ori nu ca partid politic de opoziție, vom vedea o și ne vom da seamă în viitor.

El adică, *Babó* a ajuns la elementara convingere, că prin art. II al legii din 1902 prin centralizarea caselor și finanțelor comitatense li s'a luat comitatelor ori-ce drept de inițiativă autonomă. A propus deci ca să se scrie dietei, să casseze acest articol de lege, fiindcă autonomia, nu e decât libertatea și să se facă o provocare la celelalte comitate, ca să adereze și ele la o așa propunere. Rezistența pasivă va avea atunci mai mult aplomb.

Deci noi am avut drept. E greu și trebuie să așteptăm, până ce partidul naționalist ar putea aranja obstrucția în dietă; în comitate, unde naționalitățile-s compacte se poate așa ceva mai ușor. Să ne organizăm deci, să fim cât mai mulți membri ai congregațiilor comitatense și-atunci nu vom mai avea motiv să ne întrebăm:

Va se zică cum?

Apelul iuriștilor din Orade.

E cunoscută povestea evenimentelor din Orade Iuriștii români insultați s'au scârbit de spiritul de gesheftar al unui director de teatru, au fluerat pieza «Clopotele amuțite»: au fost însă huiduiți, trași în cercetare și pedepsiți.

Drept aceea știindu-se drepti, ca lumina, au înaintat contra sentinței polițienești prin avocatul lor Dr. Demetriu Lascu un apel, în care spun între altele următoarele:

...seducerea și atătarea publicului înscenată de un scriitor setos de câștig și al unui «director de teatru» de asemenea alergător numai după interesele sale momentane nu poate afla aprobare nici din partea maghiarilor serioși și de omenie; precum nu pot fi considerați de indivizi serioși și de bunăcredință acei maghiari, cari ar fi aprobat punerea în scenă

și modul de predare a «piesei» «Clopotele amuțite».

Ear dacă intențiunile sincere ale pașirii noastre nu vor să fie luate în seama din partea factorilor competenți, aceiași factori poate ar fi făcut bine, dacă ar fi ținut cont de cele accentuate. De oare-ce bine să-și noteze toți acel, pe cari îl privește, că nu suntem dispuși a suferi între nici un fel de împrejurări mai mult atacuri nedemne la adresa patriotismului nostru, ori la adresa sentimentului nostru de demnitate națională, și nu va putea nici când exista o atare putere pământescă, care să ne poată opri de a respinge acele atacuri și a ne păstra demnitatea națională neștirbită.

* * *

După aceste vom proba, că sentința adusă este nejustă.

Este nejustă sentința, pentru-că ne izbește cu maximul pedepsei. Aceasta măsură nu este motivată prin nici o împrejurare, de oare-ce noi până aci n'am fost pedepsiți nici odată: ear o pedeapsă maximală este la loc și îndreptățită numai în caz de recidivare, ori de cumulare a delictelor. Ceea-ce însă n'a fost în cazul de față.

Cauza, pentru care după demonstrația noastră s'a iscat scandal, nu este a se căuta în noi, ci în directorul de teatru, care a avut lipsa de tact și cutezanța de a reprezenta desamintita «piesă», și nu mai este a se căuta în aceea parte netrebnică a publicului maghiar, care în negliobă sa aplauda scenele, ce ne insultau pe noi în modul cel mai primitiv; pe când noi am fi meritat mai curând laudă, deja și numai pentru faptul, că prin fluerarea piesei am adus un serviciu reputației artistice a publicului maghiar.

Nu este adevărat, că demonstrația noastră ar fi împedecat continuarea reprezentației, pentru-că reprezentația s'a urmat totuși înainte. Ba în loc de a se ameliora pasajele, cari ne priveau pe noi, acelea au fost reproduse în urmă cu un colorit și mai răutăcios. Ear pentru aceasta nu noi merităm pedeapsa cea mai severă, ci factorul, care cu scopul vădit și criminal de a turbura buna înțelegere și pacea dintre cetățeni, cutează a pune în scenă o asemenea piesă.

Aplicarea pedepsei maximale se motivează în sentința gravaminoasă și cu pretinsa împrejurare, că scandalul a fost precugetat și pregătit de mai înainte.

Concedem, că scandalul a putut să fie precugetat și pregătit de mai înainte, nu de noi însă, cari nu l'am făcut, ci din partea aceluia, cari indignarea noastră firească au remunerat-o cu aceea ocazie cu epitetul clasic, ca «nemernici», «Valahii puturoși», «mizerabili trădători de patrie», ș. a.

Totodată protestăm și aci contra insinuărilor, că noi am fi pregătit și făcut scandalul, pentru-că suntem și noi atât de culti și inteligenți, ca să nu ne dăim la comitere de scandal public. Ceea-ce am făcut, a fost simplă manifestarea spontană a revoltei noastre și aceasta în mod absolut corect și nici de cât scandalos. Asemenea lucruri s'au mai întâmplat încă și în teatrul din Odea-Mare, astfel la reprezentarea piezei «Viața de iuriști», fără ca organele polițiale să fi făcut abuz de putere față de demonstranți, ori barem să-i fi purtat pe la vre-o judecată, cu toate că pieza aci amintită nu a aruncat asupra nimănui acuza urâtă a trădării de patrie, nu a batjocorit sentimentele naționale ori religioase ale nimănui. Doar, că a satirizat unele perversități sociale. Atât. Dar atunci direcțiunea teatrului a știut să-și tragă consecințele, nu s'a împotrivit opiniei publice, și n'a mai lăsat să se reprezinte aceea pieză. Fără îndoială procedura aceasta a fost corectă. Nu însă și aceea observată cu «Clopotele amuțite», a căror reprezentare s'a repetat spre sfidarea bruscă a ori și căruia sentiment de cultură și corectitate.

Aplicarea brachiului față de noi a fost un abuz de putere oficioasă pe cât de brutal, pe atât de temerar, de oare-ce ș-ul citat a regulamentului de teatru dispune în caz de turburarea ordinii pentru prima oară somarea respectivului, ca să se poarte corăspunzător, ear pentru a doua-oară provocarea să se departe, și numai în a treia linie prevede însăși depăr-

tarea; nici atunci însă abuzul de putere oficială.

Decât că știut este, că organele polițiale față de noi au încercat dintr'odată și în felul cel mai sălbatic să ne scoată afară, care măsură de sigur că n'a fost potrivită nici față de publicul din galerie.

Împrejurarea aceasta trebuia să se evite, când ni-s'a croit pedeapsa, pentru-că organele polițiale ar fi făcut somațiuni regulamentare mai vădit la adresa aceluia, cari au înscenat bătăile în parterre, atunci de sigur nici nu se putea întâmpla scandalul de atâtea ori sulevat în motivarea sentinței.

După toate acestea cerem, ca să ni se înainteze apelul prezent la senatul orașenesc, înaintea căruia ne rugăm de cassarea sentinței gravaminoase și de abolvarea noastră necondiționată.

Cu stimă:

Augustin Barboși,
Demetriu Truția,

Iustin Nemet,
Alex. Stoimescu,

studenți în drepturi.

Statistică maghiarisătoare.

Pentru a ne face idee cât de palid de felul cum ne tractează domni dela putere cu mânuși și cu dragoste, cred, că de ajuns și un mic exemplu.

Oficiul central de statistică din Budapesta, trimite tuturor învățătorilor noastre formulare, cari au să le provadă cu toate datele, ce se cer atât la întrebările generale, cât și la cele speciale.

Dacă deschizi și frunzărești aceste fascicule de statistică școlară, te izbesc numai de cât eforturile de a-l pune pe învățător în dilemă cu privire la capacitatea de propunere, la clasele unde exclusiv, ori numai paralel se propune limba maghiară în școlile noastre.

Fără multă bătaie de cap vezi că cel mai serios serviciu public de adevărată statistică e pus să ne provadă în topitoare români și să ne scoată maghiari!

Dar de-ar fi numai atât, treacă ducă-se. E vorba însă de onoarea națională a românilor, de care nu-i permis a se atingea nimeni nepedepsit, cel puțin moralicește.

Un stat cu pretenții de cultură autentică, cu vederi politice ultra liberale vestit în fața Europei, — vine și-ți aruncă în obraz un cuvânt numai, dar destul să-ți ridice sângele în obraz. — Nu găsim adică în toate fasciculele aceste statistice școlare nici un loc pentru numele nostru etnic — real, introdus în lege, de români, ci pretutindeni numai *oláh*. Deși etnice și etimologicește chiar n'am cuvinte de asemenea părare, că de nu ne găsește ca *români*, *oláhi* tot nu ne pot ascunde... totuși având aci în vedere considerații politice, utopice maghiarisării, sub *oláh* vedem și înțelegem vorba de ocară ear asta, așa netam n'asăm zău, n'o primim, ci o respingem cu dispreț dela noi.

Oficiul de statistică nu-i pus, cum sunt nici altele, să agite contra noastră românii, inchipuindu-și poate, că inima, mișcarea, simțirea n'ar fi și proprietăți ale numai acestora, întocmai ca ale celor «alt tuitoare de stat» deci ne permitem obstrucția publică să ne cruce pe viitor cu asemenea epitete, ear deputații noștri constituționali să binevoiască a lucra într'acolo, numele falnic, ce-l purtăm cu mândrie toți, în cari bate sânge de Traian, să pretutindeni, deci și de statisticieni respectivi în cadrele legii.

În fine observăm, că noi avem orga-

superioare, recunoscute în legea statutului organic, deci am dori, ca lucruri de natura celor amintite să ne vină pe calea corăspunzătoare și nici decât de-adreptul. Indrumările fraților, părinților, le primesc mult mai bucuros decât fumurile și ghi-berismul coconilor batjocoritori.

Un solah popa.

Audiență în Ischl.

— Crisă. —

În incurcătura politică de aici se crede, că lumina ar fi menită să o aducă audiența lui Fejérváry. Austriacii îndeosebi au așteptat foarte mult, fiind că ei sunt speriați rău, de când la noi municipiile și orașele pe rând decretează rezistența pasivă.

Nu se știe, ce s'a hotărât. — Nu se știe nici, ce poziție va lua guvernul față de procedura comitatelor.

Revoluția din Rusia.

Potemkin s'a predat României. — Krieger sinucis. — Revolte singeroase în Odesa.

În fine *Potemkin* s'a predat guvernului român în Constanța sub condițiile puse mai înainte, că adevărat echipagiul nu va fi predat Rusiei. Mateloții rebeli au debarcat, au arborat pe *Potemkin* steag românesc, care va rămânea, până ce Rusia va lua măsurile de lipsă, ca să i-se predea corabia.

Apariția lui *Potemkin* în portul român a cauzat mare panică, care s'a liniștit numai atunci, când s'a prezentat la autoritățile portului delegația mateloților, ca să afle condițiile, sub care pot să se predea. Autoritățile române li-au pus în vedere condițiile de mai înainte, deci mateloții și preda. — Torpilorul a șovăit a se preda. Echipagiul, lui nici n'a voit să se predea, ci a plecat spre Sebastopol, ca să ceară grația prealaltă.

Nu se știe, unde e flota din Sebastopol. Despre comandantul ei au sosit vești triste, că s'ar fi sinucis, deoarece-ce a primit din partea țarului un foarte aspru drogatoriu.

Într'aceea revoltele din Odesa nu numai, că nu s'au potolit, ci din contră își măresc dimensiunile.

Telegramele vorbesc de lupte sângeroase între popor și miliție, de bombardare de casarme și eliberare de prizonieri.

S'a lătit revoluția și înăluntrul imperiului. Neliniștitoare sunt îndeosebi veștile despre revoltele soldaților. În districtul Varșoviei oficerii s'au răscolat, iar când fură osândiți la moarte, soldații litvani n'au voit să puște asupra lor; a trebuit să fie aduși Cazaci.

Atunci Litvanii au atacat pe Cazaci, din care incident se iscă o luptă inverșunată.

Reîntoarcerea lui Potemkin la Constanța.

București. (Agenția telegrafică română). *Potemkin* și torpilorul revoltat azi la 2 ore a ancorat în portul din Constanța. Autoritățile române au provocat echipagiul să se predea sub condițiile de mai înainte, aprobate de guvernul român.

Constanța. *Potemkin* pe la miezul nopții a sosit aici cu torpilorul împreună. Autoritățile portului au luat toate măsurile necesare.

«Conservatorul» scrie:

Comandantul portului, căpitanul Negru, s'a dus cu o șalupă română, pe bordul cui-

satului și a comunicat echipagiului ordinea guvernului de a se preda, în condițiile impuse la prima vizită, sau de a părăsi apele românești.

Generalul Lahovavi, ministrul de externe și ad-interim la război, a sosit în capitală azi la orele 11 și 30, venind de la Bușteni. D-sa s'a dus direct la ministerul de război, unde i s'au comunicat, de către direcția marinei, ultimele știri primite de la Constanța.

La orele 12 mai multe bărci de marinari ruși au acostat la țarm, unii predându-se autorităților, iar alții dispărând prin vii.

La această oră echipagiul se află încă reunit pe bord și discută chestia predării.

Marinarii desertați declară că echipagiul e împărțit în două tabere.

Unii din ei susțineau predarea fără nici o condiție, având încredere în guvernul român; o altă parte, propunea să li-se dea pașapoarte. Dezertorii ruși au mai declarat, că cei de pe bord sunt hotărâți până la orele 2 să se predea.

O altă telegramă venită la interne comunică următoarele:

La orele 12 noaptea când a sosit vaporul „*Potemkin*” în port, marinarii de pe bord au izbucnit în urale, apropiind vasul foarte mult de țarm unde a acostat.

Autoritățile maritime române au anunțat prin port, că generalul portului Constanța voește să le vorbească.

A urmat atunci o convorbire pe bord între mateloții vasului, care a durat o oră.

După acest timp, a pornit o barcă de la „*Potemkin*” cu 8 marinari, cari au venit la forul din extremitatea digului, declarând că urmăresc și predarea contra torpilorului *Stremiteini* care ar fi de asemenea revoltat.

La orele 4 dimineața a pornit de la vasul „*Potemkin*” o barcă cu 2 mateloți, cari venind în portul Constanța au declarat că echipagiul ține un consiliu împreună cu șefii lor: curentul e pentru predarea echipagiului.

Acești marinari au acostat apoi lângă incrucișătorul „*Elisabet*” și după ce au vorbit puțin cu ofițerii, la țarm, au părăsit barca și au dezertat.

Puțin mai târziu a sosit o altă barcă cu 9 marinari și au acostat la dig.

Ei au părăsit de asemenea barca și au dezertat.

O altă telegramă sosită la ministerul de interne astăzi de dimineață, anunță, că sunt cu totul inexacte știrile, cum că s'ar fi bombardat satul *Anadalehioi* și că portul Constanța ar fi în flacări, știri, cari circulau prin oras.

După o telegramă expediată de corespondentul nostru din Constanța parlamentările conduse de însuși dl. G. Gr. Cantacuzino, prim-ministru, — care se află de ieri în Constanța, — însoțit de d-nii: prefect Capșa, generalii Groza și Anghelescu par a fi încununate de succes.

La amiază parlamentarii au declarat, că se supun, că vor depune armele și se vor preda cu condiție, ca să li-se garanteze libertatea. Dându-li-se asigurarea, că această condiție va fi îndeplinită, se așteaptă, ca ei să debarce din moment în moment.

În ultimul moment ni se comunică în mod oficial, că echipagiul cuiasatului *Kneaz Potemkin* și al torpilorului 267 au consimțit să se predea, cu condițiune ca să li-se garanteze libertatea.

Mateloții au început să debarce la orele 1 și jumătate; ei vor fi imediat transportați, cu un tren special prin porturile noastre, pentru a fi împărășiați.

Libertatea deplină le-a fost garantată.

În urma predării echipagiului, pavilionul român a fost arborat pe ambele vase rusești.

Ministrul României la Petersburg a fost înștiințat să comunice guvernului rusec, predarea echipagiilor acestor două vase răzvrățite.

Vaporul Kneaz Potemkin a intrat în port la ora 1 și un sfert p. m., condus de către căpitanul român Negru.

Di prim-ministru G. Gr. Cantacuzino a așteptat pe cheiu, înconjurat de autoritățile civile și militare spre a se face debarcarea și apoi a luat vaporul în primire.

Numai grație intervenției d-lui prim-ministru s'a obținut predarea marinarilor.

Părți din memoriul prezentat țarului înainte de izbucnirea războiului ruso-japonez.

Oamenii prevăzători se temeau în Rusia de un război cu Japonia. Între sfetnicii țarului în deosebii Witte a fost împotriva unui așa război și și-a întemeiat temerile în o memoriu lung, care i-l-a dat pentru ca țarul să-și poată câștiga o încredințată de spre urmările unui nefericit război.

Dăm din această scrisoare după *Pester Lloyd* următoarele părți:

„O pată întunecoasă pe orizontul politicii rusești în răsăritul depărtat e afară de chestia *Mangiuriei* și starea noastră față de împărăția Japoniei în Coreea și Mandjuria sau cel puțin în Coreea, e pentru Japonia o chestie de viață. Prisosul mare al populației siliste pe guvernul japonez să caute locuri în cetro să-l încrețeze. Fiind însă că emigrarea spre sud, dincolo de Formosa întâmpină piedeci mari — de oare-ce atât China-sudică și mijlocie, cât și coloniile puterilor străine sunt populate cu prisosință, — deci li rămând numai Coreea și Mandjuria. Dar' nu numai prisosul populației, ci și felurite industrii în dezvoltare ale Japoniei au nevoie de pieți de desfacere, dacă nu vor să sufere de o criză de supraproducere. Și aceasta nevoie economică își găsea potolirea în Coreea. Înainte de a fi luat Rușii *Port Arthur* și de a fi construit calea ferată sudică (de la *Harbin* la *Port-Arthur Dalny*). Japonia se putea aștepta și la cucerirea pieței *Mangiuriei*, ba chiar după-ace băluse pe Chinezii, făcuse și încercări norocoase în această direcție. Prin urmare domnia Rușilor în Mandjuria nu e lucru, care să iase nepăsători pe Japonezi: ba din potrivă li lovește în cele mai puternice interese ale lor. E firesc, ca Japonia să fi priveghiat cu cea mai mare gelozie ori-ce amestec al vre-unei puteri în Coreea și, la nevoie, să alerge la cele din urmă mijloace pentru a-și păstra influența. Bine înțeles, că și Rusia are interese în Coreea. Cele dintâru încercări ale Rusiei de-a-și întări influența sunt din 1897; încercările au și reușit. Cu atâta mai mare e teama Japoniei să nu se întărească și înrădăcineze influența Rusiei în răsăritul depărtat, cu cât primejdia ce amenință interesele japoneze în Coreea e mare. De aci urmează că pe câtă vreme nu vom părăsi dorințele noastre față cu Coreea, dușmănia între noi și Japonia, atât în privința Coreei cât și a întregii chestii a Asiei răsăritene, nu poate înceta”.

— Tot în memoriul lui Witte, de care am mai vorbit, să află și următoarele asupra antagonismului între Rusia și Japonia.

„Mulți sunt de părere, că Rusia nu trebuie să cedeze de loc în chestia Coreei, nici măcar pe un timp; că războiul cu Japonia e de neînălțurat, acuma sau mai târziu, deci că lucrul cel mai înțelept e să fi s'o nimicim pe Japonia, nu mai decât, înainte de a fi apucat să-și întărească flota de război. Din partea mea nu pot fi de loc de această părere. Dimpotrivă e forte cu putință, ca prin construirea unei ferate *Harbin-Port-Arthur* să se lege cât mai curind relații comerciale și industriale între Japonia și Rusia și să se facă astfel una din cele mai puternice garanții pentru a înlătura o ciocnire cu armele.

E prin urmare nădejde întemeiată, că pe viitor vom izbui și noi să ajungem la o dezlegare pacifică a chestiilor din răsăritul depărtat, cari acum împing la război. Dar dacă părerea mea nu s'ar adevăra, ci ar avea dreptate protivnicii, tot ar trebui amănată o ciocnire cu Japonia, și s'ar găsi un chip, fie și pe o vreme numai, de a nu jigni interesele ei în Coreea.

După părerea mea o ciocnire armată cu Japonia ar fi foarte primejdioasă pentru Rusia.

Nu mă îndoiesc că la urma urmei, Rusia va eși biruitoare, dar, în împrejurările de față, biruința aceasta va cere jertfe uriașe și va avea înrădăcinește primejdioasă asupra stărei economice a Rusiei. Pentru a înătura asemenea urmări sau măcar a le micșura în însămnătatea lor, e neapărat de nevoie, ca Rusia să se pregătească din vreme foarte serios de război. Să nu se uite că având relațiile încordate între Rusia și China, poziția Rusiei, la caz de război cu Japonia, n'ar avea vre-un sprijin deosebit de la China.

De aceea Rusia, înainte de a începe războiul

cu Japonia, ar trebui să-și lămurească neînțelegerile cu China. De cea mai mare în-ămnătate mai e apoi, ca să avem în Mandjuria o poziție strategică mai bună.

Pentru acest sfârșit trebuia pregătită altfel calea ferată Harbin Port-Arthur, altă organizarea trebuia dată administrației și deslegarea a o mulțime de alte chestii, pe cari nici nu le ating. Pe urmă ar trebui întărit mult drumul de fier din Siberia de mijloc și aprovizionarea din bielsug a Port-Arthurului, săvârșirea întăririlor și altor măsuri militare, cari după părerea ministerului marinei cer cel puțin zece ani.

În asemenea împrejurări, trebuie să îndemnăm a se păstra pacea cu Japonia și să să părăsim cu totul, pentru o vreme, Coreea, dacă Japonia ne-ar da în schimb oare și cari compensații. Dintre două rele — războiul cu Japonia ori părăsirea Coreei — după părerea mea trebuia să-l alegem pe al doilea, înainte de toate pentru că Rusia trebuie să aibă în vedere nu numai urmările primejdioase arătate mai sus, dar și slăbirea poziției sale față de puterile apusene în Europa și îndeosebi în răsăritul Europei.

„Înlăturarea grabnică a neînțelegerilor cu Japonia, prin o înțelegere. — având în vedere situația generală — o cred ca problema cea mai mare a politicii rusești în răsăritul depărtat. Dacă în vr'un fel am liniști pe Japonia, în privința politicii noastre față de Coreea am împăca-o cu situația noastră în China nordică și deci am înlătura pricina de căpetenie a vărsării de sînge în Răsăritul depărtat, de temut neîncetat.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 10 Iulie 1905.

Cătră on. abonenți.

Cu încheierea semestrului rugăm pe toți on. noștri abonenți să binevoiască a grăbi cu reînnoirea abonamentului, ca să nu se întrerupă trimiterea ziarului, cu atât mai vărtos, că ulterior nu mai putem servi cu număr, deoarece foaia apare numai în atâtea exemplare cât face numărul abonenților ei.

— Procurorul Meszlényi transferat. Foaia oficială de Sâmbătă aduce o veste senzațională pentru arădani. Procurorul Meszlényi dela tribunalul din loc a fost transferat pe neașteptate dela procuratura din Arad la cea din Neoplanta. Cauza transferării nu

se cunoaște, evident însă, că aci nu e vorba de înaintare ci de *degradare*.

Un lucru e cert: Meszlényi nu lasă nici cării regrete în Arad. Nici la societatea ungurească, cu atât mai puțin la cea românească. Om mai lipsit de tact și de maniere era rar și în're funcționarii maghiari. Cine nu-și aduce aminte de purtarea sa bădărană dela masa episcopului nostru? Noi încă atunci ne-am mirat cum poate ocupa cineva o poziție așa de însemnată, cu un stoc de creștere și bunăcuviința socială atât de minim!

— Chestii aranjate. După foile din loc am luat și noi notă despre incidentul întâmplat între baronul Bánhidv József, și Josefovits Adolf, care incident avu drept urmare duelul, ce s'a dat Duminică după amiază la 2 ore în pădurea din Ciala. A fost duel cu pistolul; de trei ori schimb de gloanțe. S'a terminat fără ca să fie rănit nici unul. — Privitor la prietinelui baronului se publică în ziarele locale un protocol, în sensul căruia Josefovits peste tot de loc n'a luat parte la incident, nici nu și-a ridicat mina asupra d-lui Daniel Péter.

— Gorkij despre război. Se anunță din Petersburg: Maxim Gorkij a declarat-o unui jurnalist că războiul a fost o bună lecție, pentru ce l-au cauzat. Lecția aceasta-și aduce acum roadele. Războiul acesta a fost pricinuitoarea multor nefericiri, dar în fine poporul rusesc nici până acum n'a fost cruțat.

— Doctori noi. În timpul din urmă au fost promovați la gradul de Dr. următorii tineri români:

La jură: Ioan Gligu, Moise Ienciu, Antonie Balact, Romul Secoșan și Aurel Iuga.

La medicină: Dumitru Pavel.

Ioan Gligu și Moise Ienciu au depus riguroasele juridice cu distincție. Felicitările noastre!

— Calea ferată a contelui Zselénszky. Contele Zselénszky acum un an a primit concesiile dela ministrul de comerț, ca în un an să construiască calea ferată Gurahont-Zimbru-Moneasa Calea ferată până acum n'a fost construită din motive necunoscute; acum contele a căpătat din nou concesiile pe un an.

— Știri bune din Poiana Sibiului. Ni se scrie mai pe larg despre unele lucruri frumoase din Poiana Sibiului. Așa două ani sunt de când

s'a înființat acolo „Reuniunea meseriașilor și negustorilor din Poiana“ și deja are multe lucruri frumoase la activul ei. Va scoate acum, cât mai curînd, în editura ei, monografia comunei Poiana, din peana unui membru al Reuniunii. Reuniunea numără deja peste 70 de membrii.

Iată la ce rezultate frumoase ducе spiritul de asociere!

— Deputațiune la comitat. Reprezentanța comunală din Zarand a fost Sâmbătă sub conducerea părintelui Aurel Iancu în deputațiune la vicecomitele Dálnoki Nagy Lajos. Deputația l-a rugat pe vice-comite să sisteze opreliștea fibraului Csikar, de a putea aduce grânele uscate în comună. Românii, îndeosebi cei mai săraci, bat grânele cu mâinile și în chipul acesta cu snopul ține călcatul mai mult. Opreliștea loveste deci simțitor în interesele oamenilor mai săraci. Vicecomitele a primit afabil deputațiunea și a promis, că încât măsura din punctul de vedere al primejdiei de incendiu va putea fi delăturată, le va împlini dorința.

— Primul doctorat în filosofie în București. Vineri, 17 Iunie, la oarele 5 p. m., s'a ținut la Universitate, primul examen de doctorat în filosofie. Candidatul a fost dl Ioan Petrovici, cunoscut — între altele — printr'o lucrare, bine primită în cercurile competente, lucrarea „O problemă de filosofie“, însoțită de câte-va rânduri de favorabilă recomandare din partea dlui Titu Maiorescu. Dl Petrovici a prezentat pentru examenul care urma să-și deccarnă titlul de doctor în filosofie, și de întâiul doctor dela o Facultate de litere românească, — o scriere asupra Paralelismului Psiho-Fisic, asupra relațiilor — neîndestulător explicate — dintre spirit și corp. Lucrarea — după cum observă și profesorul referent — se impune printr'o remarcabilă originalitate de fond și printr'o deosebită îngrijire de formă. Susținerea tezei în chestiune, precum și alte răspunsuri auxiliare, au fost date în fața unei comisiuni alcătuită din dnii I Bogdan, decanul facultății respective și dnii T. Maiorescu, I. Crăciunescu și C. Rădulescu-Motru. Dl Popovici a obținut în urma aprecierilor comisiunii, titlul de doctor cu unanimitatea bililor albe.

— Post de medic. Cu termin până pe 25 August st. n. e publicat concurs pentru ocuparea postului de medic cercual la Bethlenháza (pretura Bega, comitatul Caraș-Severin). Cercul e compus din 16 comune aproape toate românești. Dotație 1600 coroane salar și 600 cor. paușal de călătorie. Cererile concursuale sunt a se trimite protopretorului.

O călătorie pe Dunăre.

De Petru Vancu.

După o oboseală ca și cea dela examene, — care, numai acela o cunoaște, ce e silit să șadă zi de zi cu săptămânile în căldura cea mare și aerul respirat de atâtea sute de copii, — credeam să fac și escursiunea de recunoaștere a altor școale și ținuturi românești, că barem cât de puțină idee să am despre locurile dela marginea românismului. Aceasta m'a îndemnat să iau dela Panciova drumul Vârșetului, ear' de aici după o mică pauză să plec acasă — în unghurime, — căci așa ni-se zice nouă acestora din dreapta Murășului și dintre Crișuri.

Ajungând la Vârșet și privind dealul cu ruinele de fortăreață, gândul mi a sburat repede în umbra trecutului și par'că vedeam potopul de popoare ce s'a scurs și păfugat pe la poalele lui. Par'că vedeam, cum Tracii alungă pe vechii locuitorii ai ținutului de pe lângă nordul Dunării și se așază în locul lor, întărind-se în centrul „Arcidava“ (azi Vârșet) ear' peste câteva sute de ani, urmașii lor privind la fi Romei, cari au venit tot pe acel loc, trecând Dunărea și așezându-se în fața lor — în șanțuri — de unde priveau toate mișcările poporului copleșit...

Cât potop de popoare va fi făcut intrarea pe aceia cale, singura cetatea Vârșetului, mar-toră la atâtea întâmplări ne ar ști spune.

Mănat de o putere și inspirație lăuntrică — în loc să merg la căminul familiar — am plecat să văd calea pe unde va fi rășbit atâtea lume de oameni și în atâtea rânduri. După o călătorie de o oră și câteva minute am ajuns cu trenul la ultima stațiune ferată — mica com. Baziaș —

care tot deodată e și „schela“ pentru vapoarele ce trec zilnic în sus și în jos pe Dunăre. Ajuns aici, am voit să-mi fac o umbră de idee, cum se călătorește... la America, dar' presupun, că asemănarea e departe, fiindcă „Marea“ e mare, ear' Dunărea are margini care o încunjură ca un zid.

Abia am pus piciorul pe „vapor“ și de loc „sirena“ a dat semnul de plecare. Mai întâi mergea a lene — despiciând valuri în urmă-și — apoi mai repede și după aceea sbura lăsând apa clocotind și dealurile ce se întindeau pe amândoi țărmurii legându-se ca și leagănul copiilor.

Privind apa, mi-se părea că în murmuritul ei aud glasuri din ținutul meu, aud doinele de jale ale românului din Munții-Apusei și suspinele de tristeță a maramureșenilor aduse pe apele Crișurilor și ale altor ape ce se înneacă în Tisa, mestecate laolaltă cu chiuiturile de veselie ale desmerdaților din Canaanul Ungariei de pe lângă Tisa... Și era să uit, că unde mă aflu, dacă nu se da semna'ul că ne apropiem de altă schelă a Dunării: Moldova sau Boșnegul — cum se mai zice, — colonie și aceasta, ca celelalte comune din împrejurime, în cari s'au așezat țărani din România, pribegii printre anii 1730—1760 de groaza Turcilor. Ce bine era dacă rămăneau în țara lor bogată, azi n'ar fi ocnăși la societățile străine.

Plecând dela Moldova, după câteva minute Dunărea se desparte în două brațe, formând între ele o insulă destul de întinsă și după 1/2 oră am ajuns la cataractul prim, la a cărui parte unde se împreună iarăși amândouă brațele, apare din fundul Dunării ca un monstru vârful de stâncă numit „Babagaia“.

Sigur ceva monstru din vechime petrificat de Zeul „Neptun“ pentru-c'a voit să oprească mersul Dunării, punându-se în calea ei având deoparte Balcanul, ear' de alta Carpatul, despărțiți de-olaltă numai de o aruncătură de peatră... și cari în veac au rămas să nu se mai întâlnească...

Mulți oameni războinici au mai trecut printre uriașii acestia, căci la intrarea strămoareii pe malul drept în marginea apei — aproape de comuna sârbească Golobacz, se află ruinele unui castru, ce pe timpuri trebuie că a fost puternic ceea-ce-l dovedesc ruinele puternice cari se scaldă cu temelia în apa Dunării. Tot deasemenea, pe malul stâng, pe un delușor ce se înalță tocmai din Dunăre, se află ruinele unui turn de apărare. Mărește timpuri! dar' ascunse pentru noi.

După o cale — cam de 2—3 chlm — cursul apei iar' se lărgește dela 1000—1500 metri și tot așa ține până la Drencova, unde se atîă mine de cărbuni. Din sus de Drencova cam 7—8 chlm. în mijlocul Dunării sunt cataractele numite „Stânca“ prin mijlocul cărora e făcut canal, sparte fiind vârfurile de stânci, cari împedecau navigarea pe timpul când apa Dunării e mică.

Dela Drencova în jos, se încep adevăratele cataracte, printre cari numai cu foarte mare grijă se poate cărmui naia, căci piscurile de stâncă ce es din apă în tot momentul pot zdrobi vaporul. Apa se isbește din stâncă în stâncă și dă un urlet grozav de întrece pe acela care-l produce mașina vaporului. Măna omenească însă și aici s'a îngrijit de a tăiat printre stânci cale bună, ca să poată trece călătorii fără frică, iar ca se

— Ironii. Cu câte-va zile înainte de izbucnirea revoluției din Odesa, după cum spune „Ziarul din Petersburg“, s'a dat autorizațiune d-lui avocat Fasch să scoată „Curierul Odesii“, scutit de obligațiunea de a cere autorizațiunea prealabilă a cenzurii pentru articolele sale.

Adevărul este că noul ziar apare tocmai la vreme, atunci când are materie senzațională cu care să-și umplă coloanele și când are nevoie de toată libertatea pentru a vorbi de evenimentele produse.

— Convocare. P. T. membrii comitetului cercual din despărțământul Abrud-Câmpeni al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român se învătă a participa la ședința, ce se va ținea la 17 Iulie n. 1905, la 3 ore p. m. în localul „Aurorei“ din Abrud-Câmpeni, 5 Iulie 1905. Dr. Basiliu Preda, direct. desp., *Demetriu Goia*, secret. desp.

— Spirit american. Intr'un colț al unui cupeu de clasa I-ă ședea un american și fuma o țigaretă deși cupeul era pentru cei ce nu fumează. Un englez care ședea în fața lui protestă dar în zadar.

Ajunși la gara cea mai apropiată, el chemă pe conductor pentru a da jos pe americanul care fuma. Dar acesta preveni lovitură și zise conductorului:

— Privește la biletul domnului acesta e un bilet de clasa a treia.

Și așa a fost chiar, englezul a trebuit să părăsească cu părere de rău cupeul de clasa întâia pentru a lăsa pe americanul fumător în cupeul pentru cei cari nu fumează și de clasa întâia.

Un spectator intrigat întrebă atunci pe englez de unde știa că acel călător avea bilet de clasa a treia.

— Foarte simplu, răspuse el: englezul o ținea în buzunarul jiletcei și se vedea, avea același colorat ca a mea.

— Iarăși microbul sifilisului. În momentul de față este o frumoasă emulațiune în lumea științifică pentru studiarea microbului care produce teribiia boala, pe care dramaturgul francez Mieux a botezat-o „avarie“.

Intr'o conferință ținută la Paris d-rul Hamonic a reamintit, că încă dela 1881 s'a ocupat de acest microb, pe care l'a botezat „bacteridie sifilitică“.

Lucru rar însă în lumea științifică: specialiștii cari se ocupă cu chestiunea nu se contrazic, din potrivă, lucrările lor se ajută una pe alta. Intre bacteridia observată în 1882 de d-rul

Hamonic, și baccilul descoperit de curând de d-rul Query nu există nici o diferență. Caracterele morfologice sunt aceleași, mobilitatea este identică și evoluțiunea compact asemănătoare. Lucrările tuturor specialiștilor — între cari profesorul german Lustgarten și doctorii francezi Golaz, Julien și Delisle, formează un fel de lanț neîntrerupt între cercetările vechi ale d-rului Hamonic și acelea noi ale d-rilor Schaudin Query.

Cercetările așa cum înaintează, fac să se nădăjduască tot mai mult obținerea unui ser, care va fi remediul suveran împotriva grozavei boli.

— Oyama și Napoleon. În revista „Ost asien“ cetim următoarele: Un domn necunoscut din sudul Europei a oferit de curând comandantului suprem al armatelor japoneze din Mandjuria o pușcă de vânătoare, care când-va era posesia lui Napoleon și i a scris următoarele: „Eu îți predau d-tale o pușcă veche, care de multă vreme e în casa noastră ca relievie scumpă familială și care când-va era proprietatea corsicanului Napoleon. Napoleon a voit cu ori-ce preț nimicirea barbarilor Ruși ceea ce însă nu i-a succedat. D-ta însă ai reușit să tai ghiarele ursului rusesc și dacă Napoleon ar învia s'ar bucura deabună-seamă din toată inima, că puterea Rușilor e nimicită.“

Mi ar părea foarte rău, ca vechea pușcă să rămână proprietatea unei familii din îndepărtata Europă sudică, și-o ofer d-tale legitimului lui urmaș.

— 6 condamnare aspră. Judecătorul Higinbotham din Brooklin a dat următoarea sentință curioasă.

El a ordonat soțului acuzat de a fi părăsit soția și copilul, de a face odată pe săptămână o excursiune cu familia sa la Coney Island, de a săruta cel puțin odată pe zi pe soția sa, a-i da 30 franci pe săptămână și a-i aduce odată pe săptămână un buchet.

Apoi să nu permită soacrei sale ca să se amestece în gospodăria lui.

Sentința e valabilă 4 săptămâni. După trecerea acestui timp, soțul și soția trebuie să apară din nou înaintea judecătorului pentru a-și raporta.

Dacă condamnatul nu se va supuș sentinței, el va fi judecat ca nesupuș hotărârilor judecătorești.

Soțul amărât de condamnare a părăsit trist cu copilul pe braț sala, în care a fost așa de bine judecat, era să zicem ras.

— Baba Hârca. În comuna Gureș trăește o femeie de 100 ani. La serbarea, când a îndeplinit 100 ani, au luat parte 4 copii ai ei cu soțiile lor, 20 nepoți și nepoate, toți căsătoriți, 60 strănepoți și strănepoate și 85 restrănepoți.

— Gazetărie în Mexico. Mexicului este una din țările din lume, unde se citește mai multe ziare. „Imparcial“, organul guvernului, se vinde în 75.000 exemplare și ediția lui de seară „Mundo“ în 30.000 exemplare. „Popular“ se publică în 40.000 exemplare. Ziarele catolice sunt „Tiempo“, „Pais“. (Patria este ziarul naționalist)

„Mexican Herald“ editat în englezește, se publică în 10.000 exemplare; o altă foaie engleză, „Daily Record“ s'a de Mexique și Spaniolii „Correo Espanol“. Periodicele de valoare sunt „Artesy letras“, „Revista literară“ etc. Un zilnic satiric „Colmille Publico“, care e în opoziție cu Diaz președintele, se trage în 25.000.

— Aniversarea descoperirii unui manuscris. La 29 Iunie st. n. s'au împlinit 150 ani dela descoperirea manuscrisului celebrei epopee naționale germane „Nibelungenlied“ în castelul Hohenems al baronului de Buol.

— Restaurarea unui castel istoric. Ziarele maghiare anunță, că Geza Pulsky, actualul proprietar al castelului istoric din Eperies, în care a fost făcut prizonier Francisc Rakoczy II, a hotărât să repare cu totul acest edificiu monumental.

— x Adevărat mare bucurie e a cetii miile de scrisori pline de mulțumiri ce în continu sosesc dela acei morboși și suferitori, cari cu ajutorul crucei dubla magnetică au devenit pe deplin sănătoși.

Domnul Hengler Toma din Rudolfsnad comitatul Torontal scrie următoarele: *Prea Stim. domnule Müller!* Budapesta V. Vadasz-u. 42/K. De oare-ce aparatul Domniei tale R. B. Nr. 86967 adică crucea dubla magnetică pe cumnatul meu de boalele și suferințele ce le-a avut l'au mântuit, te rog trimiteți-mi pe adresa mea cu posta o cruce dubla magnetică.

Domnul Krug Ioan asemenea roagă pe Domnul Müller din Apatin a-i trimite asemenea crucea magnetică pentru nevasta sa de oare-ce s'au convins că numai crucea magnetică o va putea scăpa de dureri precum au scăpat de boale pe bunica lui.

Un aparat costă 6 coroane.

— În fie-ce zi se poate căpăta bere proaspătă de Schwebat și mincări admirabile în restaurantul lui Kovats și Novotny.

Bibliografie.

„Biblioteca Bancilor Române“ Nr. 2. (Sibiu, tipografia Archidieceșană), cu cuprinsul: Bancile Române din Transilvania și Ungaria de Constantin Popp. Prețul 50 fieri.

fie sigur de scăpare, pe marginele canalului format printre stânci și de o parte și de alta sunt înțepenite semne cari arată vâșlașului calea adevărată. Cataractele pot să fie pe o lungime de 2—3 chil. Partea din sus se numește „Kozla“ iar cea din jos „Doica“ și au vârtejuri de apă, afară de canal, așa de mari, încât ne închipue în miniatușă, că așa trebuie să fie Scyla și Charibdis... De aici cotește cursul apei spre sud-ost, iar pe părțile stâncilor dela mal se văd tăiate table cu litere șterse de mâna vremii, poate și a barbarilor, cari semne sigur că vor fi arătat, gloria cutăruia „caesar de al Romei...“

Cam $\frac{3}{4}$ de oră cursul apei e liniștit și ținutul dimpregiur îl atrage uimirea, când apoi de nou șgomotul apei, care deși e mai mare ca de comun prin isbiturile puternice, ne avizează că

*) Reposatul medic, Dr. Alexandru Popovici, în descrierea „Băilor lui Hercule“ între anticități aflate cu ocaziunea restaurării scaldelor dela Meedia amintește și despre o „tabulă“ care ar fi tăiată în țărmarile Dunării și sună așa:

TIB. CAESARI. AVG. DIVI
AVGVSTI. F. IMPERATORI
PON. MAX. TR. POT. XXX
LEG. IIII SCYTI ET V. MACED

am ajuns la alta masă de stânci numită „Izlaz“ și Tachtalia, care se găte în dealul „Geben“ ce se înalță în partea sârbească și care se pare că voește să închidă mersul Dunării, intrând în cursul apei aproape 1 chil. și îngustându-i-l ca și pe al unui riuleț. Dela Geben în jos, cursul se lățește pe 2 chil. așa, că abea se văd marginile și se zice că pe timp de secetă pe aici apa scade încât oprește navigarea vapoarelor mari, de aceea societatea de navigațiuni la olărit cu statul, începe pând din dealul Geben în lungime de 6—7 chil., prin mijlocul apei au făcut un dig (val, dolmă) de peatră și au ridicat suprafața apei — de către malul stâng — făcând prin aceasta ca comunicația să fie liberă. Partea dreaptă rămasă goală prin esundări continue s'a astupat. În dreptul canalului, lângă comuna Svinița, se află ruine de fortăreață, de pe care timp și de cine (?) numai scrutătorii adevărați poate să afle.

De aci în jos cam 4—5 chil. cursul apei e liniștit, dar mai jos, în punctul unde Dunărea cotește spre nord se ivesc de nou alte cataracte, numite „Iucz“ și țin cam 2 chil. Aici încă e diguită Dunărea de către căderea repede din partea dreaptă, așa că partea stângă iar are forma de canal și ușurează navigarea. De aici în jos apoi călătoriul nu se poate mira din destul de frumusețile naturii. Dunărea iase la larg, munții se îndepărtează puțin dela țărmarii lăsând mai ales pe partea stângă să se estindă poeni frumoase,

pometuri și vii, iar departe — în zare, spre nord-vest, munții mineri a cărora pantece e șfredelit de oamenii cari li caută avuția... (Va urma).

Anechote.

Pedeapsă și răsplătă. După pacea din 1863 mai mulți ofițeri prusieni fură concediați. Unul dintre ei s'a rugat în diferite rânduri să obțină vr'un post, dar în zadar; el își răsbună scriind o broșură, care conținea cele mai amari batjocuri la adresa regelui și o tipări în străinătate. Această broșură infurie pe Frideric cel Mare în așa grad, în cât puse un premiu de 50 loudiori pentru acela, care va descoperi pe autor. În ziua următoare veni acesta însuși la curte și prezentându-se regelui, zise:

„Pedeșiți pe culpabil, dar țineți-vă de promisiune și trimiteți cel 50 Loudiori sârmanii mele familii“. Frideric fu adânc mișcat, totuși ascunzându-și emoția se prefăcu furios și scrisse o epistolă, pe care o dete oficerului să o ducă guvernorului din Spandau.

Oficerul ascultă ordinul și își poate cineva închipui mirarea lui, că guvernorul citi epistola: „Predau comanda fortăreței Spandau colonelului, care aduce această epistolă și transferez pe comandantul de pân'-acum în guvernamentul B.“

„Frideric“.

P. S. Cel 50 de Loudiori să se trimeată îndată familiei sale, ca să poată veni la el.

Numai atunci ne îmbrăcăm ieftin și bine, o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o o
dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărăm din magazinul de postavuri KIZ materie
pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat fl. 6—30. 504 o o o ARAD, Szabadságtér 17 — PÉCS, Király u 1. o o o

LEICHER și FLEISCHER.

„Sezătoarea Săteanului” revista populară a mișcărilor culturale și economice, Nr. 5 Târgu-Jiu, Maiu, 1905. Abonamentul 5 Lei pe an, plătit înainte. Redacția București, str. Antim 27. Abonamentele se trimit la Administrația „Sezătoare Săteanului”, în Târgu-Jiu, str. Tudor Vladimirescu Nr. 100.

ECONOMIE.

Arad, 10 Iulie.

Băncile române din Transilvania și Ungaria.

Sub titlul acesta a apărut zilele acestea o broșură în editura «Rev. Economice» din Sibiu, din penaa dlui Constantin Popp, funcționar la centrala «Albinei».

Autorul ne dăicoana câtorva dintre instituturile noastre mai de frunte în generalități prea cunoscute. Studiul de altfel a apărut întâia oară într-o revistă economică franceză din București, unde în forma în care e scris, avea înțeles pentru a face, cunoscută dincolo mișcarea economică dela noi.

Băncile, pe cari ni-le prezintă autorul în lucrarea sa sunt următoarele: «Albina», «Ardeleana», «Cassa de păstrare» Salisite, «Economul» «Patria», «Silvania», «Oraviceana», «Timișana», «Bihoreana» și la urmă, nu înțelegem ordinea ce-o observă autorul, «Victoria».

Reproducem din broșura bilanțul general al băncilor române pe anul de gestiune 1904 (102 institute).

Active:	
Cassa	Cor. 1.292,738-93
Escompt	49.566,154-81
Credite personale (oblig. cu cavenți)	5.381,464-19
Credite cambiale cu scopere hipotecară	9.569,190-62
Lombard	563,448-63
Realități	2.868,247-97
Efecte publice și acțiuni	5.421,162-78
Capital nevărsat	120,124-55
Cont-curent și Giro	3.894,321-69
Mobilier	110,745-80
Interese restante și diverse conturi debitoare	1.494,596-62
Total:	Cor. 97.464,473-13
Pasive:	
Capital societar	Cor. 11.184,903-46
Fond de rezervă	4.337,637-90
„ „ garanție al scrisurilor fonc. „Albina”	500.000-—
„ „ de penzionii	1.124,462-67
Scrisori fonciare „Albina”	5.606,500-—
Imprumuturi hipotecare cedate	506,005-77
Reescompt	15.390,951-37
Interese tranzitoare anticipate	919,460-55
Depozite spre rucțificare	53.519,890-27
Diverși creditorii	2.423,260-30
Fond de binefaceri	117,081-81
Dividende neridicate	23,230-60
Profit net	1.811,088-43
Total:	K 97.464,473-13

Curs de albinărit. În economia de albinărit din Gödöllő își va lua în 15 Septembrie începutul un curs de doi ani de albinărit. Vor fi primiți 6 inși la curs. Petițiunile sunt a se înșina până la 31 Iulie la ministerul de agricultură. Petenții trebuie să aibă etatea între 18—35 ani. La rugări sunt a se aclude: testimoniu de absolvare a patru clase elementare, atestat comunal și medical și o dovedire că serviciul militar nu cade tocmai pe intervalul cursului. Vor fi preferiți absolvenții de vieri, pădurărit ori a școalelor de vințelari. Elevii capătă grafit locuință, întreaga prevedere, instrumente economice și 60 coroane baui pentru vestminte.

Fabrică de zahăr în comitatul Bichiș. Reuniunea economică din comitatul Bichiș plănuiește înființarea un fabricii de zahăr pe teritoriul comitatului.

Cinzeet de miș pentru vaci de lapte. Ministerul de agricultură a înțevințat reun. economice din comitatul Gómör un împrumut de 50.000 de coroane, ca să procure economilor din acel comitat junice și vaci bune de lapte.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 8 Iulie. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe Octombrie 1905 (100 clgr.)	15.88—15.90
Secară pe Octombrie	12.80—12.82
Orz pe Octombrie	11.06—11.08
Cucuruz pe Iulie	14.92—15.04
Cucuruz nou 1906	10.50—10.52

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe Octombrie 1905	15.58—15.60
Secară pe	12.56—12.60
Ovăs pe Octombrie	10.96—10.98
Cucuruz pe Iulie	14.95—14.92
Cucuruz nou 1906	10.46—10.48

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 kig.)
580—650 miji metrici grâu cor.	17.00—17.40
320—340 „ „ cucuruz „	15.10—15.30
Semnare nominală secară:	14.68—14.70
„ „ orz:	14.60—14.80
„ „ ovăs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
300—340 miji metrici grâu cor.	7.80—8.00
180—250 „ „ cucuruz	7.40—7.50
Semnare nominală secară	7.00—7.10
„ „ orz:	5.20—5.40
„ „ ovăs:	6.50—6.60

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 70—100 kigr.	Cor. 15.50—15.60
Secară: 100 „	15.60—15.70
Orz: 100 „	13.40—13.50
Ovăs mercantil 100 kig.	13.40—13.50
„ cernot „ „	13.30—13.40
Cucuruz vechiu „ „	14.80—15.00
„ nou „ „	14.80—15.00

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158.—
„ „ mic	„ 160.—
„ brut „ mare	„ 156.—
„ „ mic	„ 158.—

Tirgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chigr. 134—135 fil.; bătrâni mijocii, părechea în greutate 300—400 chigr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chigr. 142—143 fil.; Calitate sirbească: grei, părechea peste 260 kig. 143—144 fil.; mijocii părechea 240—260 chigr. greutate 138—139 fil. Ușori până la 240 kgr. 140—141 fil.

Stabiliment de hydrotheraphie: Wällischhof

stațiunea de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Arangiamet modern

(pe lângă hydrotherapie complectă, băi de soare, de aer, de acid carbonic și electrice, massage, electrizare gimnastică suedă dietetică individualizată etc).

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informații mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

MUSTANGERUL NEGRU.

— ROMAN SENSATIONAL. —

De

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Colonelul Magollin se năturase cu calul său lângă al șerifului, care părea foarte adâncit în gânduri.

„Sumpă prietino, îi zise eu toate acestea după un moment, spuneai adineaori, că astăzi vei prezida pentru cea din urmă oară tribunalul Regulatorilor. Imi dai voe să te întreb ce însemnează aceasta?”

— Oh! negreșit. Cu atât mai mult, că după cum credeam, am fost și mai lămurit. De mâne voiu părăsi slujba de colonel al judecătorilor Texasului, pe care țin am să o păstrez până în ziua, când voiu fi răzbutat pe ai mei asupra aceluși mișel de săbație. De aci mai înainte voiu trăi lângă fiul meu, la Philadelphia. Cred, că am meritat dreptul să mă odihnesc. Sunt fericit, că am terminat scăpându-te și pe d-ta de acet om de nimic de Miquelez.

— Da, va fi o fericire pentru noi, dacă vom rămânea în acest ținut, afirmă colonelul Magollin. Cu greu l'am recunoscut sub dresurile lui. Dar este el, e trădătorul, care a ucis pe Oscar Breton și l'a aruncat în riul, ce curgea pe lângă plantațiunea mea. Se întâlniseră la vânătoare, trebue, că l'a ucis mișelește pe dinapoi. Am regăsit locul, unde s'a săvârșit drama umplutura puștei sale și cutia de pulbere, pe care o scăpasă jos în fugă.

— Dar D-ta, poți jura, că-l recunoști și că aceste fapte sunt adevărate? întrebă șeriful pe Eugen.

— Oh! da, fără șovăire.

— Atunci, nu va ține mult. Va fi spânzurat numai decăt’.

Trecând pe lângă locul, unde se dase lupta, găsiră vre o douăzeci de indieni prizonieri, păziți de aproape cațiva omenii. Acești indieni mai rămaseră în viață după înăcel. Toți ceilalți fu-eseră omorâți.

Într-unul din număratoarele luminișuri în mijlocul marilor copaci de lângă blockhaus în tuita o curte morțală; șeriful prezida, locotenentul său era însărcinat să înfățișeze acuzarea, și alt oficer apărarea, și doisprezece oameni, ale căror nume fu-eseră trase la sorți, formau juriul.

Colonelul Magollin, Baptist Ledoux și Eugen Dupré adevăriseră, că recunoșteau pe Antonio Miquelez și-l învinovătiră, că ucisese pe Oscar Breton, și apoi îl aruncase în riul învecinat. Numai la câteva ore după crimă se descoperise leșul în acel riu: dar se recunoscuse cu ușurință locul, unde se săvârșise omorul, după peteie de sânge pe care ucigașul n'avusese timpul sau curajul să le șteargă. De altcum lângă aceste pete se găsise o umplutură, care de sigur provenia dela carabina sa și nu departe de acolo, cutia sa cu pulbere.

Când fu întreat prizonierul, dacă avea ceva de spus pentru apărarea sa, el dete din urmeri și răspunse:

„Nu, la ce mi-ar folosi? Sunt judecat de mai înainte. Am ucis pe Oscar Breton, pentru că l'uram. Eram cinstit înainte de a-l cunoaște; iubiam pe nepoata colonelului, o cerui în căsătorie, dar ea mă respinse fiindcă îl iubia, pe el! Atunci jurai, că nu va fi nici odată soția lui și cu câte-va zile înainte de ziua fixată pentru căsătorie îl uciseli. Eată totul! Acum imi mai rămâne să vă afurisesc pe toți: Am zis”.

Un murmur de dîsgust se ridică, dar judecătorul restabili tăcerea cu un singor semn și întrebă:

— „Are cineva ceva de spus în sprijinul învinovătitului?”

Nimeni nu răspunse.

„Atunci jurații vor da hototirea”.

Și întorcându-se către jurați, colonelul întrebă:

„Vinovat este de omor acest om?”

Cel doisprezece jurați răspunseră împreună acest cuvânt, atât de îngrozitor, într-un tribunal în urma unei învinovățiri de omor:

„Vinovat!” (Va urma)

25 7/1905 tkv.

Arverési hirdetmény és feltételek.

A bjenői kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zsurkaj Vurvára özv. Mihelyes Tógyerné barakonyi és Mátyás Anna férj Dágó Miklósné kalácsai lakosoknak, Dregics Flore barakonyi lakos végrehajtást szenvedő ellen 835 kor. tőkekövetelés és jár. iánti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. tszók és a bjenői kir. jbiróság terüetén a 2. árverés és a barakonyi 117. sz. tkvben A I 2-5 sor 678, 1 74, 1257 és 1569 hrsz. a foglalt egy negyed külállományu földnek Dregics Flore illető 1/3 része 106 kor. és barakonyi 558. sz. tkvben A I sor (247. 248) hrsz. a foglalt 4 12 részben Sim nka Jenő, — 1/12 részben özv. Drucó Mihályné szül. Tyrilla Anna és 7/12 részben Dregics Flore tulajdonát képező belfelek az ezen levő házzal, a végrehajtási törvény 156. §-a alapján egészben 8*7 kor. kikiáltási árban az 1905 évi auguszt hó 31. napjának délelőtt 12 órákor Barakony község házánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladni, p. m :

1. Ha a kikiáltási áron felül ígéret nem tétetik, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alul is elfogadtni.
2. Árverési kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át, vagyis 10 K 60 ft., 86 K 70 ft., készpénz en, vagy az 1881 november 1-én kelt 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-kepes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. tc. 17. §-a alapján a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt át szolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat pedig ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételérti részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti körvény kapcsában az 1881 dec. 6-án 39,425 l. M. szám alatt kelt rendeletében előírt módon a nagybirtokos kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. jbiróság telekkönyvi hatóságánál, barakonyi, Apáti és Somoskasz községek előjáróságainál megtekinthetők.

Borosjenő, 1905. évi ápril hó 19-én.
Kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Székel,
kir. albiró

682-1

Un candidat de avocat

cu praxă îndelungată
caută loc în o cancelarie advocațională.
Ofertele sunt a se trimite la administrația
<Tribunei>. 710 1-3

Gradina Mikádó

Teatru științific din Secuime
Ultima reprezentație.

CHINEMATOGRAF

PROGRAMA :
Részholul Ruso-Japonez. — Inmormintarea archiducei Iosif. — Vasul de războiu „Potenkim” bombardează Odessa. — Chipuri din revoluția rusă.

20 tablouri felurite de Chinemaio-graph.

Intrarea liberă!

Cu stîmă: Szűsz Mór, cafenier

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, bolile vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și durere de cap, estern la răni timpurii, la sgărieturi, la scrinteli și ruperi de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon : prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3. — francat.

Pastilele — SENECA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii, influenței. — Prețul unei cutii Cor. 1.—, 10 cutii franco Cor. 8.—
Se poate căpăta la **Kossuth Pál, Szűz Mária**, gyógyszertára, Arad, Boros-Béni-tér 15. sz.

Deposit de mobile eftine.

Nu te feri de osteneala, ci de voești să cumperi eftin mobile tapetate, precum și vese, private

magazinul de mobile al **FRAȚII WEISZBERGER**

in Arad, — **Karolina-utca.**

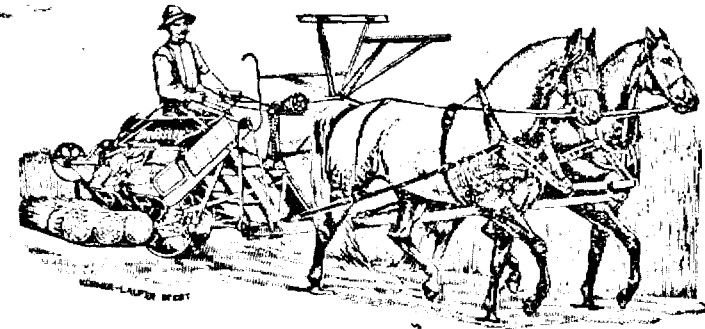
unde cu prețuri de minune de eftine capeti obiecte ce cad in bransa asta dela cel mai simplu până la cel mai fin.

Orice concurență e eschisă!

Cu stîmă: **FRAȚII WEISZBERGER**

Carol Drössler

fabrica, priv. ces. și reg. de mașini agronomice.
Budapesta, VI., Váci-körút 59.

Liferează:
Automobile,
locomobile,
asortimente complete pentru mașini de imblătit, asortimente pentru pluguri cu aburi, „Milwaukee“

mașini de cosit, de secerat și legat snopi, construcția cea mai nouă.
mașini de sămănat „Rákóczy Drill“ și orice alte mașini executate solid și trainic.

Conspect pentru prețuri și articole se trimite gratis la dorință. 49)

Reiner Mór

TEMESVÁR; = fabrica
în strada Andrássy 20.

Intemeiata în anul 1897. Premiată în Vercsez 1902.

Recomandă depositul său bogat asortat cu pietrii mormintele de producție proprie. Pentru cei jurnici pre um și negătători prețurile cele mai reduse.

DOCTORUL ALEX. M. POP

specialist în medicina internă;
consultă zilnic dela 8—12 a. m.
și dela 3—6 p. m. — in

BAILE HERCULANE

(HERCULESFURDÓ)

Rog pe ori-cine să bine-volască a se convinge ce bine și ce eftin își poate procura de la mine orice orologiu și giuvaericele din argint și aur curat de 14 carate.

== ARAD, Piața Libertății ==
lângă edificiul teatruului vechiu.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în or- ce mărime. Serviciu prompt și conștientios. - - - Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA cu vagonul pentru culna și sămanat.

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárvaros, Fő-utca 33. sz. —

ATENȚIUNE!

Aduc cu stimă la cunoștința on. domni că mi-au sosit stofe noui pentru vară și primăvară, fabricați maghiare, engleze și franceze.

Iau responsabilitatea pentru cei mai bun croi. Rugând pe on. public pentru binevoitorul sprijin

semnez cu toată stima

SCHNEIDER JÁNOS

croitor bărbătesc

Allich Lajos-utca 19 szám.

Amun!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în Arad, — strada lemnului (Fa-utca) — No. 1. o fabrică de **mașini agronomice**

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulitoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austro-ungaria, Germania și America o o
mă află în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public o o o
cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase o—o—o

În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, stărmătoare de cucuroz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii miei și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinăriiilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și trecătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, att de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Fabrica de metal, aramă, turnătorie de aramă și strungărie

a lui

FRANCISC RUDKOWSKY

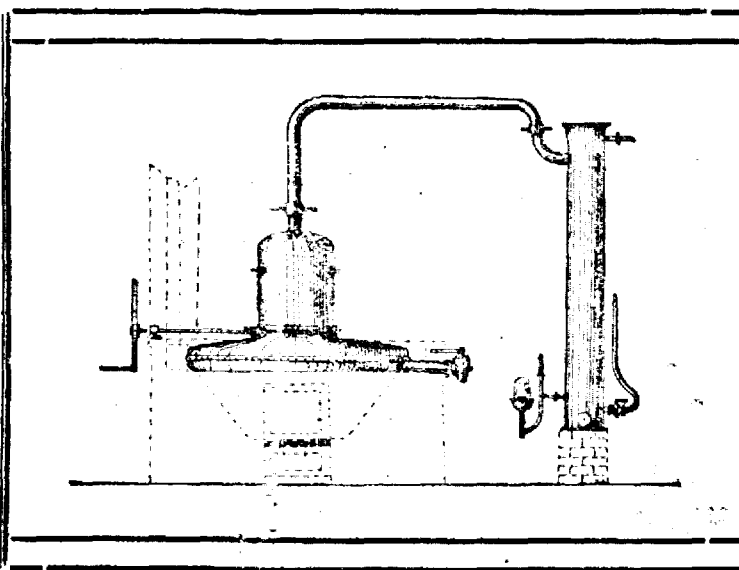
Arad, Kiss Ernő-utca 5 sz.

Recomandă pentru sezonul apropiat - cele mai bune

Căldări

- pentru fertul rachiului - de prune și alte fructe, comină și pentru fertul cognacului, de mărime regulată, se află în magazin, ori se o o pregătesc în grabă o o
Proiecte și planuri trimite gratis. Telefon pentru oraș și comitat o o o Nr. 437. o o o

Mare asortiment de diferite

Căldări

pentru spălat, o
o vase de aramă, o
o sobe de baie

precum și alte obiecte de aramă și metal. Tăvi de aramă de ori-ce mărime, a oi dregerea obiectelor de aceasta specie se efectuează în curind și cu multă băgare de seamă

